

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyílttéri közlemények mérsékelt áron számítatnak.

Az első segély a villamos áram okozta szerencsétlenségeknél).

A villamos vezetékek minden érintése veszedelmes az emberre nézve. Szerencsétlenség akkor következik be, ha szabadkézzel érint az ember egy olyan vezetéket vagy géprészt, amelyen erős áram megy keresztül. — Kis előrelátással az ilyen szerencsétlenségek legnagyobb része elkerülhető. Azok az emberek, akik villamos áram útja folytán elszerezetlenültek, különböző képet mutatnak. Némelyek azonnal elvesztik eszméletüket, mások pedig előbb felkiáltanak és azután összesnek, vagy pedig kezük a vezetéken csüngve marad, végül pedig megtörtént már az is, hogy nagy távolságra hátraveti őket az áram.

A légzés ilyenkor lassu lesz, vagy pedig egészen szünetel, épp úgy a szívműködés is. A bőr az arcon és a kezeken szederjes lesz, a végtagokon görcsös merevedések észlelhetők, és gyakran ott, ahol a test a vezetéket érintette égési sebek keletkeznek.

Megtörténhetik már most, hogy az ily elszerezetlenültek azonnal tönkre mennek, ha megfelelő segélyben nem részesülnek. Hogyan kell védekezni az ilyen szerencsétlen ség ellen?

Abban az esetben, ha a szerencsétlen még a vezetéken csüng, el kell innen távolítani, de olyan módon, hogy sem ő benne, sem magunkban kárt ne tegyünk. A fődolog az, hogy a vezetéket, vagy

*) Zekintettel arra, hogy a villamos erőátvitel nagy iparvállalatoknál alkalmazásban van, dr. Kaczander József ez a cikkének közlésével az érdekelteknek teszünk szolgálatot. Szerk.

a szerencsétlent csupasz kézzel meg ne érintsük. Ha lehetséges ki kell kapcsolni azonnal az áramot, ha ez azonban nem volna lehetséges, akkor húzzunk kezünkre vastag száraz kesztyűt a legjobban száraz gummi kesztyűket, vagy pedig borítsuk be kezünket jó vastag száraz ruhadarabokkal és emellett még, miután a banya földje mindig nedves és a nedvesség pedig a villamosságot jól vezeti és így rajtunk is könnyen átmehet az áram, terítsünk egy deszkára száraz ruhát és erre állva segítsünk az elszerezetlenülten.

Az is elégséges, ha a kabátunkat lehúzzuk és megfordítva húzzuk fel a karokra, úgy hogy a kezek az ujasokba maradnak és azokat bekötjük, vagy pedig kitömjük úgy, hogy a bőr és a vezetékek között egy vastag szövet darab legyen.

Ugy is lehet cselekedni, hogy az ember kabátját a jobbkezére csavarja, a mellényét például a balra.

Ügyelni kell arra, hogy az elszerezetlenültek csak ruhával fedett részekben fogja meg az ember és nem pedig például a lábaknál, a melyek rendesen nedvesek, vagy pedig a honalj alatt, a melyek munkás embereknél izzadság miatt nedvesek.

Ha azon eszköz vagy tárgy, amelyen a szerencsétlen csüng, mozgatható, akkor ezt kell megfogni és kicsavarni az illető kezéből. —

Nem szabad azonban ilyenkor vas, vagy egyéb fém-dolgokat elővenni, mert önönmagunknak árthatunk velők. —

Hogyha a szerencsétlen a drótokat görcsösen fogja, úgy az ujjakat egyenként kell kiszabadítani, vagy pedig, ha ez lehetetlen lenne, akkor fel kell emelni a szerencsétlent magasra az alsó

testénél fogva, mert ezáltal az áram megszakad, nem érintvén többet a szerencsétlen a lábaival a földet. —

Miután az is megtörténhetik, hogy a drót leszakadt és érinti vagy rajta fekszik az elszerezetlenülten, vagy pedig egy leszakadt drótot tart a kezében, úgy ugyanúgy járhatunk el mint előbb, vagy pedig egy bottal, vagy egy olyan eszközzel a melynek fanyele van toljuk el a drótot, meg jegyzendő, mindig száraznak kell lenni ezen eszközöknek és hogyha esetleg a fanyelen belül valami fém darab lenne, akkor még a fanyelet is valami ruhadarabbal vastagon be kell fűdni, a drótot úgy kell eltolni, hogy az elszerezetlenülten más csupasz testéhez ne érjen. —

Az ilyen segélynyújtásoknál vigyázni kell, hogy az illető, miután az rendszerint áll, a kiszabadítás után össze ne essék; ha ez elkerülhetetlen lenne, a leesést gyöngíteni lehet, ha alája teszünk ruhadarabokat, vagy pedig egyéb, kéznél levő puha dolgot.

Ha megszáradítottuk a szerencsétlent az áramtól, akkor fektessük őt a hátára, szabadítsuk meg szorító ruhadaraboktól és a következőképpen cselekedjünk: Ha még a légzés nyoma észlelhető, akkor a fejet egy kissé magasra fektessük és arcát és mellét hideg vízzel dörzsöljük, levettjük cipőjét és a lába talpát is jó erősen megdörzsöljük. Erős illatu folyadékokat szagoltatunk vele, az orr üregét és a garatját esiklandozzuk toll- vagy szalmaszárral, ha pedig nem lélegzik az illető, akkor mindjárt a mesterséges lélegzéshez fogunk, és azt addig végezzük, míg az orvos meg nem érkezik.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGYÁJA.

Egy tüsszentés.

(Orosz rajz.)

Ivan Dimitrics Cerniakov végrehajtó egy szép estén ott ült egy másodsorbéli zártszékben és színházi látó segélyével megnézte magának a „Corneville-i harangok”-at, mely foglalatossága közben a kellemetes állapotnak igen magas fokán érezte magát. De hirtelen. . . Elbeszélésekben nagyon sűrűn fordul elő ez a „de hirtelen”, és az íróknak igazuk van, mert az élet tele van hirtelenségekkel! . . . Tehát: De hirtelen elfintorult az ábrázatja; szemei elhomályosultak, lélegzete elállott. . . látcsövét ölébe ejtette, előre hajolt, és. . . hapeihh!!! . . . eltüsszentette magát, amint látni tetszenek. Tüsszenteni mindenkinek szabad, bárhol, ahol éppen rájön. Parasztok, rendőrfőnökök, sőt néha még valóságos belső titkos tanácsosok is tüsszentenek, egyszóval mindenki. Cerniakov is éppenséggel nem jött zavarba, hanem elővette a zsebkendőjét, és udvarias ember léte körül nézdegélt, vajjon a tüsszentésével nem alkalmatlankodott-e valamelyik embertársának. Amint azonban így körül nézett, mégis csak zavarba kellett jönnie. Azt vette észre tudniillik, hogy az előtte ülő öreg úr valamit mormog magában, azután kopasz fejét és nyakát gondosan megszárogatja a kesztyűjével. Az öreg urban pedig Brissalov kormányzó úr ökegyelmességét ismerte föl.

— No, ezt ugyan alaposan nyakon tüsszentettem! — gondolta Cerniakov. — Az öreg úr nem főlebbvalom ugyan, de azért mégis csak baj, hogy így történt. Meg kell kérem, hogy ne haragudjék.

Cerniakov tehát elköhintette magát, előre hajolt, és fülebe sugta a kormányzóznak: — Bocsanat, kegyelmes uram, nyakon izé. . . izé. . . nem rosszakarattól történt. . .

— Nem baj, nem baj. . .
— Az Isten szerelmére kérem, bocssáson meg. Nem. . . nem akartam! . . .

— Ugyan kérem, maradjon veszteg, hisz így nem hallok semmit a darabból!

Cerniakov újra zavarba jött; bambán mosolygott és a színpadra nézett. Azonban a kellemetes érzéseknek vége szakadt, mert a végrehajtó urat a nyugtalanság kezdte kínozni. Fölvonás után közelébe settenkedett a kormányzóznak, és amikor elhaladt mellette, bátortalanságát legyőzve, a fülebe suttogta neki: — Nyakon izé. . . izé. . . Ne haragudjék, kegyelmes uram. . . Nem. . . nem. . .

— Ugyan ne izeljen már no. . . Már el is felejtettem az egész dolgot, maga meg újra föl piszkálja! — mondta a kormányzó és türelmetlenül szopta be az alsó ajakát.

— Elfelejtette! és olyanokat néz, mintha meg akarna gyilkolni, — gondolta Cerniakov és bizalmatlanul nézett a kormányzóra. — Alig akar velem szóba állni. Mégis csak meg kellene neki magyarázni, hogy nem rosszakarattól történt. . . hisz a tüsszentés természeti törvény. . . Utoljára még azt hiszi, hogy meg akartam gyalázni. . . Ha most nem is gondolja, később eszébe juthat neki! . . .

Othon Cerniakov elbeszélte a feleségének, hogy minő udvariaságot követett el. Azonban úgy vette észre, hogy az asszony nagyon is könnyedén veszi a dolgot;

eleinte ő is megijedt ugyan, de mihelyt meghallotta, hogy Brissalov „idegen”, rögtön megnyugodott.

— Hát hiszen elmehetsz hozzá, és kiengesztelheted, — mondta az asszony. — Mert így csakugyan azt hiheti, hogy nem vagy tisztában az illedelemmel.

— Hát éppen ez az! Bocsanatot kértem tőle, de olyan különösen makogott-motyogott. . . Minden szónak elharapta a végét. Az is igaz, hogy nem igen volt idő beszélgetésre.

Másnap Cerniakov föl huzta legújabb egyenruháját, megfésülködött és elment Brissalovhoz, megmagyarázandó neki, hogy. . . hogy. . . stb. A fogadószobában sok-sok ügyes-bajos alak között ott volt a kormányzó is, és már kezdte elszedegetni a kérvényeket a emberek. Egy-két embertől kérdezett is egyet-mást, és föl pillantván, meglátta Cerniakovot.

— Tegnap este a színházban, ha még emlékszik a kegyelmes úr, — kezdte mondókáját a végrehajtó, — eltüsszenttem magam. . . és véledetül. . . izé. . . izé. . . kérem, kegyelmes uram, bocs. . .

— Micsoda bolondság. . . Azt se tudja, mit akar! Hát magának mi baja? fordult a kormányzó a legközelebbi kérvényezőhöz.

— Míg beszélni sem akar velem! — gondolta Cerniakov, elsápadva. — Hát mégis csak haragszik. . . Nem, nem hagyhatom ennyiben. . . Ki kell magyaráznom a dolgot. . .

A kormányzó már a legutolsó embert is elbocsátotta, és épp a belső szobáiba akart vonulni, de Cerniakov utána ment és suttogni kezdte: — Kegyelmes uram! Ha még továbbra is bátor vagyok kegyelmességednek alkalmatlankodni, ezt csak végtelen sajnálatomnak kegyeskedjek tulajdonítani! . . . Kegyelmes uram

Időnként lehet a szívtáját hideg vizesruhával dörzsölni is. Hogy a test kine hűljön, szükséges száraz és meleg ruhával a testet befedni. — A mesterséges légzést a következőképpen eszközöljük: legelőször is úgy fektetjük az elszerezésnélültet, hogy feje egy kissé magasabban fekszen mint a test többi része, azután kinyitjuk az illetőnek a száját, és abban az esetben, ha az illető a fogait görcsösen összeszorítaná, akkor azokat erőszakosan egymástól eltávolítjuk, vagy ujjainkal, vagy pedig egy darab fával, vagy pedig egy kés nyelével és megfogjuk a nyelvét, a jobb kez nagy és mutató ujjával egy zsebkendő segítségével, és szabályosan húzzuk ki a nyelvet egészen a nyelvgyökéig 15—20-szor 1 perc alatt és eresztjük vissza a légzés szabályos tempóját utánzóva. — Ezen mozgásokkal egyidejűleg végezzük még a tulajdonképpeni mesterséges légzést is a következőképpen:

A másik segélynyújtó, ha az elszerezésnélült a földön fekszik, letérdel az elszerezésnélült feje mögött, arcával felé fordulva megfogja annak alkarjait a könyök magasságban, azokat a mellkashoz nyomja, két-három másodperc szünet után felemeli azokat a feje fölé, két-három másodperc szünet után az előbbi állásba a mellkashoz nyomva visszahozza, ezen mozgásokat 15—20-szor 1 perc alatt szabályos tempóban 2. egészen 2 1/2 óráig kell végezni, mert, csak ezen idő eltelté után lehet csak határozottan állítani, hogy további kísérletek eredménytelenek.

Ha több személy van jelen, akkor felváltva egymást, vagy mindegyik 1—1 kart fog meg, és egyidejűleg tempóban csinálják az előírt mozgásokat.

Tanácsos a nyelvhúzásokat egyidejűleg csinálni a tulajdonképpeni mesterséges légzéssel olyképpen, hogy a karoknak a fej felé való kinyújtásával összeessék a nyelvnek a visszaeresztése.

Miután azonban a nyelvnek ezen húzása némelykor nehezen vihető keresztül különösen akkor, mikor kevés a segélynyújtó, ebben az esetben

maga is tudja, hogy nem szándékosan tettem!

A kormányzó siránkozó arcot öltött. — Uram! ön egyszerűen tréfát űz velem! — szólott, és eltűnt az ajtóban.

— Téfat űzök vele? — gondolta Cerniakov. De hát mi ütött hozzá? Kormányzó léte nem érti meg a dolgot, pedig milyen egyszerű! De különben, ha magasan horkja az orrát, hát én sem fogok többé mentegőzni. Ördög vigye őkegyelmességét! Levelet írok neki, de ide nem jövők többé! Isten uccse!

Cerniakov imígyen elmélkedve ment hazafelé. Azonban azt a bizonyos levelet nem írta meg a kormányzónak; gondolkodott, sokat gondolkodott, de azért mégsem tudta egészen kigondolni a dolgot. Másnap tehát megint csak elment, mégis csak személyesen óhajtván kimagyarázkodni.

— Tegnap bátor voltam terhére lenni Kegyelmeségnek, — hebegte, amint Brisgalov kérdőleg nézett rá, — de nem azért tettem, hogy tréfát űzzek Kegyelmeségedből, amint mondani méltóztatott. Bocsánatot kérek, amiért tüsszenttem és Kegyelmeségedet nyak... izé... De azért világért se nevettem rajta. Hogy is nevettem volna? Ha a magamfajta ember ilyen alkalomkor elnevetné magát, akkor hol maradna a tisztelt a magas uraságok irányában...

— Távozzék rögtön! — ordított bele a kormányzó hirtelen, miközben elkékült és egész testében remegni kezdett.

— Hogyan, kérem? — szepegett a halálra rémült Cerniakov.

— Takarndj innen!! — ismételte a kormányzó toporzékolva.

Cerniakovnak megszakadt valami a gyomrában. Se látott, se hallott, hanem kábultan hátrált ki az utcára... Öntudatlan állapotban ért haza, le se vetette a vadonatúj egyenruháját, hanem lefeküdt a pamlagra és... meghalt.

P. I.

ben húzzuk ki a nyelvet, és kössük egy zsebkendő segítségével az állhoz.

Hogyha észre vesszük, hogy a sérült magához tér, a mi rövid belélegzésben, vagy az arcszín megváltozásánál nyilvánul, akkor nem szabad ezen mozgást megakadályozni egyidejű nyelvhúzással, vagy pedig a karoknak a mellkashoz oda való nyomással, hanem várni kell, míg a természetes belégzési mozgás megszűnt.

Csak arra kell ügyelni, hogy ezeket a természetes légzési mozgásokat, a melyek kezdetben szabálytalan időközökben jelentkeznek elősegítse az ember mindaddig a míg a sérült magától egyenletesen lélegzik, megjegyezzük azonban, hogy a karoknak a mellkashoz való szorításával a kilégzést segítjük elő és a karoknak a beteg fej felé nyújtása a belélegzést. Vigyázni kell arra, hogy a fej ne legyen alacsony, mert ha az mélyebben fekszik mint a test, akkor könnyen támadhatnak az agyban vérzések. Mindaddig míg az illető nem lélegzik erősítő italokat, mint például cognacot adni nem lehet.

Az égési sebeket a mentőszekrényben lévő vaselinnel bekötjük.

Nevelés.

Mielőtt egy pár gondolatunkat adnánk közre, álljon itt a száraz tény. E hónap 18-án, vasárnap délután a társulati iskola tanítási termében Rédl Frigyes bányatársulati tanító hatvan-hetven szülő jelenlétében a gyermeknevelésről előadást tartott. A nagy számmal összegyűlt szülők előadása végeztével szíves jó kívánságokkal halmozták el a derék tanító-nevelőt.

Mit is mondott akkor Rédl tanító úr? ... Jöjjenek ide a szülők, a hol biztosan meghallgatja egy ember őket, az az ember aki nemcsak hivatásánál fogva, de természetből is szereti a munkás népet s a munkás ember gyermekét. Jöjjenek a szülők hozzám. Nyitva a szívem, nyitva az ajtóm. És dolgozzunk együtt. Mert arra a munkára, ami az emberiség megjobbítását célozza a tanító kevés. Oda a szülők segítségével is szükséges. Ha pár negyedórásukat szentelnek a szülők gyermekeik nevelésére, úgy becsületes, munkászerető s erkölcsileg tiszta gyermekeket fogunk magunknak teremteni; nemcsak gyermekeket, de ugyanilyen munkást a társulatunknak s polgárokat a hazának. Még kell nyernünk az egész Zsilvölgyben lakó ama embereket a nagyhorderejű munkának, a kiknek a lelkében él egy szemernyi abból amit az emberiség jövő boldogsága utáni vágyunk nevezhetünk. Nem azért nincs a családban boldogság, mert a gyermek sok. Ilyent csak oktan ember mondhat. Hanem igen is azért, mert az a gyermekesereg, mely itt-ott található, a háznál magyar, iskolában: erkölcstelen. Lehetetlen, hogy a szülők meg ne figyeltek volna gyermekeik lelkiéletét, ha kis mértékben is. És észre vehették, hogy a trágár beszéd, az engedetlenség, a hazugság, a lopás, a árulkodás a vallástalanság, a korcsmazás, a szeszitalokkal való élés, ez a testet lelket megölő valami — fájdalom — a gyermekek óriási százaléka előtt nem ismeretlen. Segíteni lehet. Igaz, kitaró türelemmel és nagyon sok jó akarattal, de lehet. Fogjunk kezét. Nyissuk ki a szíveinket. Ne titkoljuk el egymás előtt gyermekeink hibáját, de sőt közösmunkával igyekezzünk azokat gyógyítani. Gyógyszer van. Nagyon sok. Szinte annyi, hogy a válogatás is nehéz. De ha a szülők nem tudnának választani, bízzák csak azt rám, majd megtaláljuk a szert, ami szívet edz, lelket gyógyít s jó embert formál...

Halvány kivonat amit itt előadtam abból, ami annak a tanítónak annyi jókívánságot hozott. A szülők voltak azok, akik megköszönték neki a munkára való buzdítást. A szülőkön kívül azonban mi is kell, hogy megemlítsük ezt a munka kezdetét. Mert a tulajdonképpeni munka ezután jön. A mag el van vetve. Igaz, hogy ez ütközés. Elismerjük. Ha így van nekünk, a kik figyelemmel kísérjük a társadalmi és kulturális mozgalmakat, minden támogatásunkat biztosítani kell eme nemes viszonyban. Az a kedves szerénység-hogy a Bányagazgatóság akciója ez a most megindított akció elismerése méltó Rédl úrtól. De kérdezzük: ha így van, nem-e

ember kell, aki ezt meg is értse, meg is valósítsa s aki nem fél attól az óriási munkától, ami a nyakába szakad a kezdeményezővel? A nemes Bányagazgatóság felismerte a bajt. Utasítást adott tanítóknak a viszonyra nézve. Ami nemes szép feladatunk valósítra lesz egész terjedelmében az ilyen munkában amit az a derék társulati tanító megkezdett. Értse meg hát minden ember, miről van szó. Értsék meg első sorban a tanítók. A példa elől áll. Már az első ember harcvonalba került. Fenyvesen forgatja a kardot. A győzelem — legyen szabad remélnünk — biztos. Mert a támogatás mindenfelől jönni fog. A tanítósg munkáját várjuk. Sőt elvárjuk. A Zsilvölgy erkölcsi élete forog kockán. A küzdelemben úgy tudjuk részt fog venni minden ember. Mert mindenre szükség van. Lapunk első helyet kér magának ebben a munkában is. Szível, szóval az olombetű hatalmával menjünk előre. Rédl tanító úr azt a zászlót, amire a jövő nemzedék tisztas erkölcsi élete van felírva, erős kézzel tartja. Menyünk utána.

K.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Halálozás.** Öszinte igaz részvétet keltett széles körben Kohn Samu halálának híre, mely nem jött váratlanul, mégis fájó megdöbbenést okozott. Az erőteljes, általánosan tisztelt, nagybecsűlt és szeretett rokonszenves férfit legszebb korában szőlította el a kérlelhetlen halál az élők sorából, merhetetlen gyászba borítva a forrón szerető édes anyját, a vigasztalhatatlan tetvéreket, rokonokat s lesújtva a jóbarátokat és tisztelőit. Csendes volt halála, miként az élete. Elszenderült csaknem észrevétlenül a budapesti izr. kórházban, hol gyógyulást keresett. Az orvosok lelkiismeretes fáradozása, tudománya, a szerető lelkek feltő aggodása, a gondos ápolás nem menthették meg Őt. 38 éves korában örökre elszenderült. Hiányozni fog, úgy Petrozsényi, mint vidéki társadalmi köreinkben, melyek általánosan kedvelték. A táncvigalmak rendezését nélküle el sem képzelhetjük eddig. És most ott pihen a baári családi sírbolban, hová pénteken délelőtt 10 órakor nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra az elköltözött nemes lélek földi maradványait. Kéves haldonának jut osztályrészül az az általánosan tudott tény, hogy a ki ismerte az szerette is. Csendes, de hasznos élete véget ért.

— „Hull könyű a hamvadó porára,
Alszik Ő, nem ébred fel zajára”

— **Törvényhatósági bizottsági tagválasztás** volt február 20-án. A petrozsényi választókerületben Buda Lajos lemondott a megítélt megbízásról, minthogy adófizetés alapján is tagja a törvényhatósági bizottságnak, s módot kívánt nyújtani arra, hogy helyette választott taggal képviselve legyen a járás. A választás dr. Schulek Jenő, biz. tag elnöke s vezetése mellett a jár. szolgabírói hivatalban d. e. 9 órakor vette kezdetét. Hacker Márton, Rosenthal Manó, Székely Jenő és Zádory Károly bizalmi férfiak közreműködésével, a községi bírák és jegyzők jelenlétében s legszebb rendben folyt d. u. 4 óráig, amidőn a beadott szavazatok összeszámítatván elnök az eredményt kihirdette, melyszerint a beadott 131 szavazat mind Varjassy Istvánra esett, akit e szerint egyhangulag megválasztott törvényhatósági bizottsági tagnak jelentett ki az elnök. A petrozsényi járásnak választott bizottsági tagjai, és pedig: 1907 év végéig terjedő megbizatással. Bocsáth Mihály (Livazényi) Dombora László, Schreiner József és Zádory Károly (Petrozsényi) Vassi János (Petrilla). 1910. év végéig terjedő megbizatással: Janza Vazul, Jancsó Ferencz, dr. Schulek Jenő, Radik István és Varjassy István. E szerint 10 választott biz. tag van a 30000 ezer lelket számláló járásunkból, holott az 1886. XXI. t.-e. — §-ának rendelkezéséhez képest minden 500 lélek után kellene egyet választani. Az sem helyes, hogy az egész Felső-Zsil egy választott taggal sincsen képviselve a törvényhatósági bizottságban. Erről azonban még külön cikkben szólnunk adandó alkalommal. Minthogy a bizottsági tagválasztásra az országgyűlési képviselőválasztók jogosultak, s amennyiben az országgyűlés feloszlattatván a királyi leirat szerint rövid időn belül el fog rendeltetni a képviselőválasztás, megemlítsük, hogy a petrozsényi járásnak van a folyó éven szavazati joggal bíró 701 választója, és pedig: 311 petrozsényi, 95 lupényi, 67 vulkányi, 61 petrillai, 40 parosényi, 30 livazényi, 27 bannicai, 16 korozsdi, 14 felső-barbatyeni, 12 ab.-iskronyi, 9 urikányi, 7 kimpolujnyági, 6 merisori, 6 krivádiai.

A vasárnapi munkaszünetre vonatkozólag hozott elsőfokú főszolgabírói határozatot másodfokon

Hunyadvármegye alispánja 2055-1906 sz. vég határozattal indokainál fogva helybehagyta s utasította a járás főszolgabíráját, hogy ezen véghatározat rendelkezéseinek pontos keresztül vitelét saját hatáskörében szigorúan ellenőrizze. Janza vazul h. főszolgabíró utasította f. h. 22-en kelt 915—1906 számú rendeletével Petrozsény, Vulkán és Lupény községek elöljáróságait, hogy az érintett véghatározatot nyomban kihirdessék s azokat, akik az abban foglalt rendelkezések meg nem felelnek, vagyis, akik fizeteiket vasárnapokon délelőtt 10 órakor, az ország más városaiban és községeiben kötelező időben be nem zárják, azonnal jelentsek be a törvény megtörő rendelkezésének szigorú alkalmazása végett. Petrozsényben f. h. 24-én kihirdette az elöljáróság az érdekelteknek a kötelező véghatározatot, melynek megtartása immár kötelező lévén figyelmébe ajánljuk a közönségnek, hogy bevasárlásait vasárnaponként d. e. 10 óráig eszközölje a piacon is.

— **A munkások megbecsülése.** Szép bizonyítékát adja a salgótarjáni köszénbánya r. társulat munkásai nagyrabecsülésének mindenkor és minden alkalommal. A nagy iparvállalat vezetősége részéről a legembarékosabb bánásmódban részesülnek s minden kitelhető módon a lehetőségig teljesítik jogos kívánalmaikat. Ez a biztosítéka és bizonyítéka annak a jó viszonyoknak, amely a munkaadó és a munkások között fennáll. Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor pedig a bányatársulat igazgatósága s munkásai nagyrabecsülésének jeléül azokat a bányászokat, akik 25 év óta az itteni bányákban dolgoznak az igazgatósági épület udvarán lefénykepezteti s egyéb módon is kifejezésre juttatja elismerését. azok iránt akik névtelenül, zajtalanul, észrevétlenül egy-negyed századon át hasznos munkát végeznek a családjuk, önmaguk, a hazafias vállalat és a közjó érdekében. Becses emléke lesz az a szép munka és a munkás megbecsülésének.

— **Köszönetnyilvánítás.** Folyó évi január hó végével a József főherceg Szanatorium Egyesület javára gyűjtést kezdeményeztem. Az egybegyűlt összeget, és ezzel beérkezett gyűjtőleveket már a rendelkezési helyére juttattam. És most, midőn ezután fejezem ki hálás köszönetemet mindazoknak, kik felkérésre a gyűjtésben résztvettek, és önzetlen közreműködésükkel lehetővé tették, hogy vidékünk hozzájáruljon az egyesület anyagi támogatásához, egyszersmind kötelességemnek tartom a begyűlt összegeket tételenként az alábbiakban nyugtázni; adakoztak: 1. A róm. kath. hitközség, és szt. Ferenczdi-zárda növendékei Buday János plébános ur utján 40:55 K. 2. Ev. ref. hitközség Kósa lelkész ur utján 9:10 K. 3. Ág. hitv. hitközség Pelger lelkész ur utján 15— K. 4. I. r. hitközség Leitner h. lelkész ur utján 26:60 K. 5. Máv. állomásfőnökség Tribusz állomásfőnök ur utján 13:20 K. 6. Máv. osztálymérnökség Spiegel oszt. mérnök ur utján 17:60 K. 7. Evang. nőegylet Henrich Viktorné urasszony utján 40— K. 8. A petrillai olvasókör Fischer bányamérnök ur utján 14:20 K. 9. Községi gimnázium tanárikara, és tanulói Priváry gimn. igazgató ur utján 26:66 K. 10. Petrozsényi állami népiskolák tanítói és tanulói Salló igazgatótanító ur utján 18:26 K. 11. Petrozsényi takarékpénztár r.-t. Marek és Pick urak utján 9:40 K. 12. Kunze ny. főerdész ur utján (Zagyva) 10— K. 13. Graffius-gyógyszerész személyzete Graffius gyógyszerész ur utján 14— K. 14. A bányai igazgatóság köréből 42:89 K. 15. A vulkáni bányaiüzemvezetőség személyzete Blascheck főmérnök ur utján (Vulkán) 12:96 Korona. 16. A salgótarjáni köszénbánya r.-t. vulkáni népiskolája Vass tanító ur utján 8:50 K. 17. A salgótarjáni köszénbánya r.-t. aninoszai népiskolája Károlyi tanító ur utján 10:66 K. 18. Kir. vámbihatali személyzete (Vulkán) Bánóthy vámbihatalnok ur utján 1:80 K. 19. Postahiv. személyzete Lobsteinné urasszony utján 2:10 K. 20. Csipai Faipar, Csipa Scheiber Géza ur utján 13— korona, összesen 349:48 korona; azaz háromszáz-negyvenkilenc koronát és 48 fillért. Megjegyeznél kívánom még, hogy időközben is érkezett be hozzám néhány gyűjtő iv. Minthogy azonban ezt még nem küldtem be az egyesületnek, vételeit máskor fogom igazolni. Ismételnem megköszönvén az adakozást, szívesen kell konstatálnom, hogy a gyűjtés várakozáson felül eredményes volt, ami újabb bizonyítéka a zsilvölgyi publikum ismert áldozatkészségének. Petrozsény, 1906. évi február hó 23-án.

Kiváló tisztelettel:

Andreics János,
kir. b.-tanácsos, b.-igazgató.

— **Hangvereenynyel egybekötött tancestély** volt f. hó 18-án a Wagner-szállodában. A petrozsényi m. kir. szénbányásziskola ifjúsága rendezte Kantner Jánosné urnő védnöksége alatt, a bányásziskola könyvtára alapja javára. A helybeli bányatisztek élükön a kir. bányatanácsos-bányai igazgatóval, úgy az altisztek is igen szépen voltak képviselve, mindazonáltal észrevehető volt, hogy még két helyen volt ugyanakkor táncmulatság. A bányatársulat kitünően szervezett teljes zenekara a töle megszokott bravúrral és precizitással adta elő a műsoron kitűzött zeneműveket és pedig: Keler „Csokonay nyitány”-át, Ziehrer „Elrejtett gyöngyök” keringőjét, Lehar „Magyar népdal egyveleg”-ét, Doppler „Ilka” operájának nagynyitányát. A közönség kíváncsára megtoldották a műsort Keller „Remete imája” című elragadó zenei alkotásával s Rossini „Tell Vilmos” nagyoperájának nyitányával. Tüntető elismerés honorálta a művészi és nagyhatású zenei produkciókat. A kir. bányatanácsos-bányai igazgató által a jöteknőcél és az est sikere érdekében készségesen rendelkezésre bocsátott zenekar a hangverseny végeztével rázendítette a csárdást s bebizonyította, hogy a talpalávalót épp oly ügyesen és kedv-rehangolón tudják játszani, mint a nagyszabású koncert darabokat. A táncot a védnökőnő önagsága nyitotta meg, aki lekötőlező szívélyességgel és zseretreméltósággal töltte be a védnökői tisztet. A vidám hangulatban folyt táncmulatságnak a hajnal közeledte vetett véget. Felülfizettek: Kantner János 20 kor., Andreics János 7 korona 50 fill., Dr. Rosenberg Ignác 5 kor., Schreiner József 4 kor., 80 fillér, Hunyadi Áron 3 kor., 50 fill., Kunze Ernő 2 80 fillér, Dr. Csatt Aurél 2 kor. 80 fill., Marek Mór, Steiner Rezső, Mille József 2—2 korona Szokol Valér 1 kor. 50 fillér, Kékel Jozsef, Kékel Vilmos, Bielik Ernő 1 kor., Barthalos Árpád, Korpádia Sebestyén, Zeller Henrick, Zádory Károly, Györke Ferencz 80—80 fillér, Hinkl Gusztáv, Kresuk N., Schmieder József, Ujfalucki György 50—50 fillér, Roska György, Veres Ferencz, Hajas János 40—40 fillér. Resztvételi jegyet váltottak: Salgó-tarjáni köszénbánya részvénytársulat közp. Igazgatósága, Budapest 25 korona. Janza Vazul 10 kor. Lovag Oelberg, Gusztáv, bányakapitány Zalathna 4 kor. Graffius Vilmos 2 kor. 50 fillér, Nác József Vértessomló 1 kor. 20 fillér.

— **Műkedvelői előadással egybekötött táncmulatság** lesz ma 25-én este Lupényben a központi vendéglőben Krizkó Bohusné urnő védnöksége alatt, melyről jövő számunkban referálunk.

— **Bányai iparosok** táncmulatsága a társulati (Györke-féle) vendéglőben, úgy anyagilag, mint erkölcsileg jól sikerült s a petrozsényi ev. ref. templomban felállítandó orgona alapot szépen növelte a tisztajövdelem. Igen sokan voltak jelen s kiváltságos-kiviradtig igen jól mulattak. Felülfizettek: Saltó-tarjáni bányai igazgatóság 10 korona, Tutte József 3 K., Czucs Márkucz, Boldizsár Miklós, Jekel József 1 K., 60 fillér, Buda Zsombor, Fischer József, Pelger Mihály, Peccol Antal, Gundel Károly 80—80 fillér, Madacker Ferencz, Mihály Ferencz, Pohl Mihály, Solyom András, Smidt Péter, Matuska N., Szabó Károly, Rupp Remusz 60—60 fillér. Borbé Károly, Vörös Pál, Simoncsics József 40—50 fillér. Bozákovies Ottó 40 fill., Altman János 30 gll., Pap János 20 fill. Az orgona alapra összesen 53 korona folyt be, miért is hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

A társulati iparosok.

— **Táncvizsga és koszu.** Neumann Márkus budapesti okl. táncos f. évi márc. hó 3-án este 8 órakor a felnőtt tanítványaiaval tartja táncvizsgáját a Györke-féle vendéglőben, 1 kor. beletidj mellett.

Március 4-én d. u. 4 órától kezdődőleg a főgimn. tornacsarnokában a kisebb növendékeivel szintén táncvizsgát tart, melyre az érdeklődőket ez uton szívesen látja. Beletidj 1 kor.

— **A „Jiana” takarékpénztár** és hitelintézet f. hó 20-án d. e. 11 órakor tartotta II-ik évi rendes közgyűlését, mely alkalommal az üresedésbe volt igazgatósági új tagokká megválasztottak: Dr. Radu Jakab, Bologa Athanas, Suci Simon, a felügyelő bizottságba pedig Eli Aurél és Oprisa Jánost választották meg. Radik István volt vezérigazgatót állásában egyhangulag véglegesítették.

— **Elszerencsétlenedett** f. hó 22-én Bagdanesz k. Juon (Gaveloj) ludesi lakos 64 éves kisbirtokos Petrozsény külterületén a Bóli-barlang mellett lévő Beru mare völgyben, hol a famunkások több fejszebből véreze halva találták. Az esetről jelentést tettek a petrozsényi főszolgabírósnál. honnan azonnal kiszált a helyszínre Janesó

Ferencz szolgabíró dr. Schulek Jenő járásorvossal s a megejtett orvosrendőri vizsgálat megállapította, hogy bűntény esete nem forog fenn s bár senki sem volt szemtanúja az esetnek, de kétségre vonhatlanul az csak, úgy történhetett, hogy fatönkre ülve a csuszaton akart a völgybe lejutni s roppant sebességgel csuszott le, miközben feje a fákhoz és sziklákhöz ütődött s mire leért a szenvedett agyrázkódás és egyéb sérülések folytán meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy a csuszató zsilipjei rendben vannak, minden elővigyázati és óvintézkedések fogatosítva lévén a munkaadó Azzola B. János szénégetési vállalkozót az elszerezésszerűségért semmi felelőség sem terheli. A szerencsétlen ember megszöve a szigorú tilalmat, a saját vakmerőségének esett áldozatul. Holtestét fia, a ludesi bíró alispáni engedéllyel hazaszállította.

Színészet.

Folyton fokozódó érdeklődés nyilvánul Miklós G. szintársulatának előadásai iránt, mely nagy igyekezettel törekszik a közönség pártolását és elismerését meghódítani.

Febr. 16-án Madách „Ember tragédiája” telt ház előtt, várakozást felülmúló sikerrel került színre. Az örökbeesü drámái költemény főalakjai derekasan helyt álltak. Az emberiség történetének vigasztalan képeit, a tagadás szellemét Miklós Gábor mint „Lucifer” vezette a közönség elé, Inke Rezső a teremest óta folyton más-más alakban megjelenő és küzdő „Ádám” személyesítésével szép tehetségének adta bizonyítékát. Utí Gizella „Évá”-ja a nő eszméjét elragadó színezéssel mintázta. Mindhármán gyakran zajos tapsokat provokáltak. A többi szereplőket is dícsérettel kell említenünk, sajnos, lapunk kerete nem engedi, hogy külön-külön méltatassuk elismert érdemeiket. A diszletek tetszetek, a jelmezek kifogástalanok és a csoportjelenetek imponálóak voltak.

Febr. 16-án „Sulamith” daljáték ment félhelyárral, szép számú közönség előtt s osztatlan tetszés mellett.

Febr. 17-én, szombaton délután 4 órakor félhelyárral ifjúsági előadás volt. „A peleskei notárius”-t elevenítették fel kifogástalan sikerrel. Este a „Postás fiú és huga” énekes bohózat telt házat vonzott. A címszerepben Miklós Gábor és M. Erdélyi Cornélia valóssággal brilliroztak.

Az összejáték pompás, a kar kitünő volt.

Hét fön: Február 19-én Ziehrer „Sviahok”, című operettje telt házat vonzott. A néző tétől gyakran felhangzott taps elismerése volt a közönségnek a nyújtott élvezetért. Ez alkalommal volt alkalmunk meghallgatni a társulat operette személyzetét. A szereplők kitétek magukért. Adamek Irma: Mimije, minden várakozást felülmúlt. Az ambiciózus énekesnő gyönyörű sopánjával, melyet terjedelmes hangját különösen a magas kórátorokban érvényesíteni tudja, kedves játékkal kielégítette a közönséget, mely nem volt szűkmarkú, nyílt szíven is, tapsokkal jutalmazni kedveent.

Miklós Gábor (Blitz Fine) és M. Erdélyi Cornélia (Berta) a sviahok szerepében elemükben voltak. — Fesch két katona tiszt volt Papp Erzsé (Muki van Rodenstein főhadnagy) (Rudi van Megenstein hadnagy) Miklós Aladár (Malter Prém festő) és Székely Sándor (Wandracsek hivatalszolga) fokozták a derűtséget. — A rendezés kifogástalan. — A karok kitünő betanításáért és vezetéséért Lehel K. karnagyot elismerés illeti.

Színházi műsor:

Vasárnap: Febr. 25-én d. u. 3 és fél órakor nagy gyermek és népelőadás félhelyárral helybeli gyerekek közreműködésével. „Hófehérke és a hét törpe” este 8 órakor Verő György kitünő népszínmű: „Menyecskek”

Hét fön: Zona előadás félhelyárral. „Drotos tót” operette.

Keddén: Nagy bohém előadás fordított szerepléssel Tombolával egybe kötve „Lumpucius vagabundu” és a három jó madár, előadás után Tombola, 25 értékes tárgy kiosztása.

Szerdán: Ohnet György itt régnem adott remek színműve „Vasgyáros”.

Csütörtök: Egy remek zenéjű kitünő nagy újdonság „Baránykák” nagy operette 3 felvonásban.

Péntek: Zona előadás félhelyárral. „Ember tragédiája”.

Szombat: A szini saizon legszenzációsabb újdonsága, ujdizletekkel és jelmezekkel, bérlet szünet szelvények, kedvezményes jegyek nem érvényesek mér-

sékelten felemelt helyárrakkal itt először. „Gül-baba“ a rónák atyja nagy operette 3 felvonásban a király színházban napról-napra teljesen zsúfolt ház előtt adják, az egész színpad egy róza szígetté lesz alakítva.

Felelős szerkesztő: **Zádory Károly.**
Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

Házeladas. Petrillán a Lónyay-telepen s főforgalmu központján lévő házamat, mely bármily üzlet céljára igen alkalmas s 4 szobát, konyhát s istállót foglal magában 669 □-öl telekkel együtt szabadkézből eladom. — Petrilla, 1906. február hó.

Préda Jánosné, sz. Popeszk Zuzsánna.

Meghívó.

A Zsily-maczesd-parozsényi közbirtokosság saját községi határában lévő erdő és legelő rendezési ügyében a közbirtokosság ujonnan való megalakítása és az ügyviteli szabályzatnak elkészítése végett 1906 év március hó 7-én közgyűlést tart, melyre a közbirtokosság t. tagjai tisztelettel meghívotnak.

Zs-M-Parozsény, 1906 febr. hó 15-én.

Vlaik Petru,
elnök.

Eladó ház.

Zsily-Vulkán községében a legjobb forgalmi helyen egy üzlet helyiség 3 szoba, konyha, kamra és verandával mint melléképületekkel bíró házam a legelőnyösebb részletfeltételek mellett örök áron eladom.

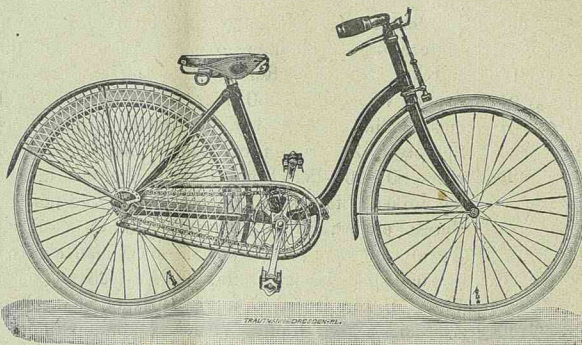
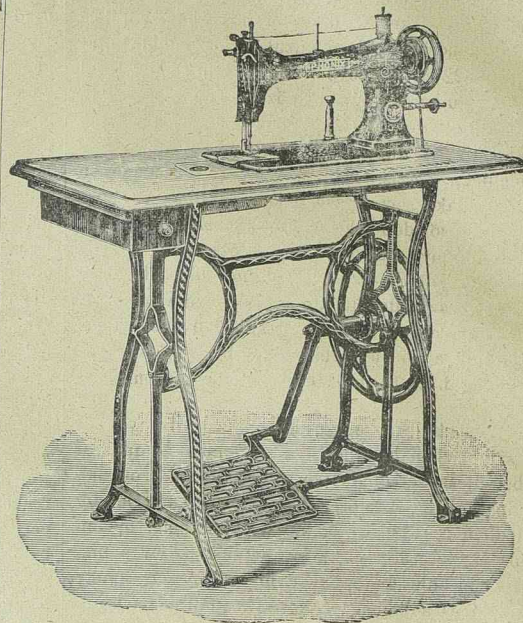
A megvenni szándékozók kéretnek hozám fordulni.

Dima György,
kereskedő **VULKÁN.**

Van szerencsém Petrozsény és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy Petrozsényben a Kossuth Lajos utcában a piactéren lévő saját házamban.

Legjobb gyártmányu **Gliczner-féle kis családi Singer- és körhajós VARRÓGÉPEKET** raktáron tartok s a legjutányosabb áron, a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett árusítom el.

A nálam vásárolt **varrógépekhez** szükséges alkatrészek üzletemben jutányosan kaphatók s **varrógépek** javítását felelősség mellett gyorsan eszközölöm.

Böller-acélból készült egész- és félharang-, ékescsapágyas legjobb minőségű **KERÉKPÁROKAT** dús választékban raktáron tartok és a legelőnyösebb áron s fizetési feltételek mellett árusítom. Továbbá használatra kölcsönzöm. A nálam vásárolt **kerékpárokhoz** szükséges alkatrészek üzletemben jutányosan kaphatók és **kerékpárok** javítását felelősség mellett gyorsan eszközölöm a legjutányosabb árban.

Tisztelettel: **KRAUSZ JÓZSEF.**

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta tennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésemben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.

A legdivatosabb csokrok és koszorúkat

(rész elővirágokból)

A legjobb magvakat és viraghagymákat

A legszebb virágokat, növényeket, rózsákat

A legnemesebb fákat és csemetéket

Minden a saját nagytenyészetéből

Postakötegek magvakkal 5 koronán felül bérmentve

Műhle „Tanácsadója“ vevőknek ingyen

Pompás kiállítású főárjegyzék vevőknek kívánatra

Műhle Vilmos

és. és ktn. utvári szállító

— Temesvár.

Virágkereskedés,

Mag- és növénykereskedés.

Nagybani tenyészet.

Virágok, magvak, fák, stb.-ből

kivitelre